

Kernwaarden van het Daltononderwijs

Vrijheid in gebondenheid.
Zelfstandigheid.
Samenwerken.
Effectiviteit en doelmatigheid.
Reflectie.

Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

"Freedom and responsibility together perform the miracle"

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen.

Vrijheid betekent niet dat alles kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren.

Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijkertijd ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Zelfstandigheid

"Experience is the best and indeed the only real teacher"

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschoon is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht een klus klaren en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van een leerling. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren, moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Samenwerken

"The school functions as a social community"

Een Daltonschoon is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een Daltonschoon is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken.

Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van medeleerlingen, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking.

Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een Daltonschoon is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Effectiviteit / doelmatigheid

"Efficiency measure " a simple and economic reorganization of the school"

Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Een taak als drager van de te leren vaardigheden en kennis biedt optimaal gelegenheid om tot een doelmatige inrichting te komen. Een taak op maat houdt een leerling doelmatig en functioneel bezig.

Reflectie

"I would be the first to welcome criticism"

Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een Daltonschoon vanzelfsprekend. Iedere leerkracht die werkt op een Daltonschoon reflecteert op de eigen onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over het onderwijs voortdurend plaats. Reflectie en evaluatie dragen in hoge mate bij tot een verkenning van de leerweg om het beoogde doel te bereiken.

Helen Parkhurst als inspiratiebron

Daltononderwijs is vanaf 1904 ontwikkeld door de Amerikaanse Helen Parkhurst en kenmerkt zich door een kritische houding naar onderwijs waar het gaat om de doelmatigheid en de effectiviteit. Een eigen inbreng van leerlingen is daarbij een belangrijk gegeven. Een leerling moet op school de mogelijkheid krijgen om zichzelf te ontwikkelen en te vormen als in het maatschappelijk leven.

Parkhurst was bijzonder pragmatisch en gaf haar Daltononderwijs vorm als lerares voor de klas. De theorie volgde de praktijk. Onderwijs moest volgens Parkhurst nuttig zijn en kennis, vaardigheden, deugden en gewoonten aanleren die bruikbaar zijn in het maatschappelijke leven. Het hoogste doel is *fearless human beings* op te voeden. Volgens Parkhurst zijn dat ondernemende mensen. Zij zijn handig, vaardig, wereldwijd en vooruitdenkend.

De historische praktijk en de publicaties van de grondlegster van het Daltononderwijs, Helen Parkhurst, vormen een blijvende inspiratiebron voor de Daltonschoon Oegstgeest. Daltononderwijs is een vorm van traditioneel vernieuwingsonderwijs en innoveert al ruim 100 jaar.